

Azərbaycan Respublikası adından

QƏTNAMƏ

İş № 2(103)-10300/2017

Bakı şəhəri
08 noyabr 2017-ci il

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası,
hakimlər Namiq Cəfərov (sədrlik edən), Vüsalə Baxışova və Vüqar Həsənovdan ibarət tərkibdə,
Arzu İsmayılovanın katibliyi,
iddiaçının nümayəndəsi Mehdi Mehdiyevin iştirakı ilə,
iddiaçı X.Q.E cavabdeh “X.X.X” MMC-yə qarşı “pul tələbi barədə”
iddiasına dair mülki iş üzrə Bakı şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsinin
08.06.2017-ci il tarixli qətnaməsindən cavabdeh tərəfindən verilmiş apellyasiya
şikayətinə açıq məhkəmə iclasında baxaraq

müəyyən etdi:

Münasibətlər:

İddiaçı cavabehdən “Renge Rover 5.0 Autobiography” markalı avtomobil almaq istəmişdir. Avtomobil xarici ölkədən gətirilməli idi. 09.10.2013-cü il tarixində iddiaçı ilkin ödəniş kimi cavabdehə 16.350 avro məbləğində pul ödəmişdir. Bu fakt tərəflərin hər ikisinin imzaladığı qəbzlə təsdiq olunur (iş v.22). Tərəflər bu qəbzi “müqavilə” adlandırsalar da o, müqavilə üçün müəyyən edilmiş tələblərə cavab vermir, ona görə də müqavilə sayılmır, lakin yazılı sübut (qəbz) kimi iddiaçı tərəfindən cavabdehə pul verildiyini təsdiq edir. İddiaçı bildirir ki, 16.350 avronu cavabdehə beh kimi vermiş, avtomobil ona təhvil verilərkən qalan 116.000 avronu cavabdehə ödəmli idi. Lakin avtomobil ona verilməmiş, pulu isə qaytarılmamışdır. Sonradan 7.500 avro qaytarılmışdır, qalan pul 8.800 avro təşkil edir.

Cavabdehin direktoru İslam Ocaqverdiyev 1-ci instansiya məhkəməsində iştirak edərkən bildirmişdir ki, iddiaçının sifariş verdiyi avtomobilin çıxışına “stop” qoyulduğu üçün onu Bakıya gətirmək mümkün olmadı. 16.350 avro məbləğində pulun bir qismi – 7.500 avrosu iddiaçıya qaytarılmışdır, iddiaçı imza edərək pulu qəbul etmişdir, pulun bir hissəsi digər qaydada əvəzləşdirilmişdir, iddiaçıya 2.000 avro borcu qalıb.

Tələb və onun həlli:

İddia ərizəsində tələb olunmuşdur ki, 8.800 avro məbləğində pul cavabdehdən alınaraq iddiaçıya qaytarılsın. Qətnamə ilə qət olunmuşdur ki, iddia təmin edilsin, 8.800 avro məbləğində pul qətnamənin icra ediləcəyi gün valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq manatla cavabdehdən alınaraq iddiaçıya verilsin.

Şikayət və izahatlar:

Apellyasiya şikayətində tələb olunmuşdur ki, qətnamə dəyişdirilsin, iddia qismən - 2.000 avro həddində təmin olunsun.

Məhkəmə iclasında iştirak edən, iddiaçının nümayəndəsi Mehdi Mehdiyev bildirdi ki, iddiaçı avtomobil alınması məqsədilə ilkin ödəniş kimi pul verib, lakin avtomobil ona verilməyib, pulu isə tam qaytarılmayıb, qalan məbləğ 8.800 avro təşkil edir. Ona görə də qətnamə dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Cavabdehin nümayəndəsi Telman Talıbov iş üzrə 18.10.2017-ci il tarixində keçirilmiş məhkəmə iclasında iştirak etmiş, bildirmişdir ki, iddiaçı "Renge Rover 5.0 Autobiography" markalı avtomobili sifariş etmiş, buna görə ilkin ödəniş kimi pul ödəmiş, sonradan mübahisə yaranmış, başqa markalı – "s-class" markalı avtomobilin alqı-satqısı barədə razılıq olmu, iddiaçının cavabdehə verdiyi puldan 5.500 avro beh kimi iddiaçının özünün razılığı ilə Şükür adlı şəxsə ödənilmişdir. Lakin sonrdana iddiaçı "s-class" markalı avtomobili də almaqdan imtina etmişdir. İddiaçı "s-class" markalı avtomobil almaqdan imtina etdiyinə görə Şükür adlı şəxs 5.500 avro məbləğində behi qaytarmaqdan imtina etmişdir. Şükür adlı şəxsin məhkəmə iclasında dindirilməsi barədə vəsatət vermək niyyətindədir, ona görə də məhkəmə baxışının təxirə salınmasını xahiş edir.

Məhkəmə baxışı təxirə salınmış, lakin cavabdehin nümayəndəsi növbəti məhkəmə iclasına gəlməmişdir.

"Şükür" adlı şəxsin şahid qismində dindirilməsi barədə vəsatətin 1-ci instansiya məhkəməsində verilməməsinin səbəbi barədə məlumat verilmədiyindən, habelə həmin şəxsin soyadı, ata adı və ünvanı məhkəməyə bildirilmədiyindən onun şahid qismində məhkəməyə çağırılması mümkün olmamışdır.

Qətnamənin yoxlanılması:

Qətnamə dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır. Belə ki, iddiaçının 09.10.2013-cü il tarixində cavabdehə 16.350 avro məbləğində pul verməsi, həmin pulun 7.500 avro məbləğində hissəsinin geri qaytarılması, qalan məbləğin 8.800 avro təşkil etməsi müəyyən olunur. Bu fakt hər iki tərəfin izahatı və hər iki tərəfin imzaladığı qəbzlə təsdiq olunur (iş v. 22). Cavabdehin direktoru 1-ci instansiya məhkəməsində izahat verərkən iddiaçının cavabdehdə qalan pulunun 2.000 avro

oldğunu bildirmiş, bunu onunla izah etmişdir ki, 8.800 avro ilə 2.000 arasındakı fərq digər qaydada əvəzləşdirilib. Lakin “əvəzləşdirmə” barədə heç bir sübut məhkəməyə təqdim olunmamışdır. Cavabdehin nümayəndəsi apellyasiya instansiyası məhkəməsində izahat verərkən bildirmişdir ki, 8.800 avronun 5.500 avroluq hissəsi beh kimi iddiaçının özünün razılığı ilə Şükür adlı şəxsə ödənilmişdir. Lakin həmin “beh” barədə heç bir sübut məhkəməyə təqdim olunmamışdır. Ona görə də cavabdeh 8.800 avro məbləğində pulu iddiaçıya qaytarmalıdır.

Həmin pulun cavabdehdən iddiaçının xeyrinə tutulması əsassız varlanmaya aid olan qaydaların göstərişinə uyğun olaraq həyata keçirilməlidir. Belə ki, Mülki Məcəllənin 1091 və 1992-ci maddələrinə görə əsassız varlanan o şəxs sayılır ki, hüquqi əsas olmadan başqa şəxsin hesabına əmlak əldə etsin, əsassız varlanma yalnız o zaman baş verir ki, bu cür varlanmaya haqq qazandıran qanuni əsas və ya müqavilə əsası olmur, hüquqi əsas olmadan varlanma həmçinin o hallarda baş vermiş sayılır ki, bu cür varlanma həyata keçirilməmiş əsasa və ya sonralar aradan qalxmış əsasa söykənir, varlanmış şəxs əldə etdiklərini məhrum olanın tələbi ilə ona qaytarmalıdır. Cavabdeh hüquqi əsas olmadan iddiaçıya aid olan 8.800 avro məbləğində pulu əldə etmişdir. Hüquqi əsas ona görə yoxdur tərəflərin razılaşması alqı-satqı haqqında qaydalara (Mülki Məcəllə, maddə 567) və beh haqqında qaydalara (Mülki Məcəllə, maddə 491) uyğun gəlmir. Bu isə o deməkdir ki, tərəflərin arasında öhdəlik yoxdur, pul öhdəlikdən kənar ödənilmişdir. Mülki Məcəllənin 439.4-cü maddəsinə görə öhdəlikdən kənar ödənilmiş pul əsassız varlanma qaydalarına uyğun olaraq geri tələb edilə bilər.

Beləliklə, 1-ci instansiya məhkəməsi düzgün nəticəyə gəlmişdir, qətnamənin ləğv edilməsi üçün əsas yoxdur.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Mülki-Prosesual Məcəllənin 372, 384-392-ci maddələrinin göstərişlərini rəhbər tutaraq, məhkəmə

qət etdi:

Apellyasiya şikayəti rədd olunsun.

Hazırkı iş üzrə Nərimanov Rayon Məhkəməsinin 08.06.2017-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən 2 ay müddətində Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinə kassasiya şikayəti verilə bilər.

Sədrlik edən: /imza/

Hakimlər: /imzalar/

Əsli ilə düzdür.

Sədrlik edən:

Namiq Cəfərov